

**כל איש לחפץ לבבו ילך ויצליח
ומתנובות כפימו עמם ירוממו,
כל אחד במקצועו רוח חיים יפית,
בבנותו לו בית הריסות עמנו יקוממו.**
(אורות הראי"ה)

יום הרב קוק יתקיים בע"ה במוסדות החמ"ד זו השנה השנייה, **בי"ט מרחשוון התשע"ח.**

עם תחילת שגרת החורף, אחרי החגים, התלמידים ימצאו את עצמם לראשונה בתוך חגיגות **שבעים שנה לישראל**. זה יקרה לכל התלמידים בישראל, ובמוסדות החמ"ד ידגישו גם את מימוש **חזון הנביאים** במדינה.

מה תלמיד או תלמידה אמורים לעשות מול שבעים שנה שנופלות עליהם פתאום? איך הם קשורים לכל המדינה הגדולה הזאת, ואיך היא קשורה לעולם שלהם ולמה שמעסיק אותם? לשם כך בא לעזרתנו **הראי"ה קוק**.

עוד לפני קום המדינה, עודד הרב קוק כל יהודי לפעול בדרכו למען עם ישראל, ולמען המדינה שבדרך. זה התבטא בין השאר **במסע המושבות, שיצא לדרך בי"ט מרחשוון**, מתוך אמון בתרומתו האישית של כל פרט לכלל. הרב קוק חיזק כל פועל בשדה, עודד כל מורה בבית הספר, דחף כל לומד תורה, העריך כל אמן ושיבח כל נער שעסק בפעילות גופנית. לאורו מסוגל כל אדם, כולל כל תלמיד, להבין אילו כוחות אדירים יש בו. כמה הוא משמעותי עבור המדינה, וכמה הוא חשוב באופן כללי.

במהלך יום הרב קוק, ננסה להנגיש לתלמידים את **העצמת הפרט כחלק מהמדינה**. לא נצטט להם פסקאות, לא נעביר להם שיעורים באורות התשובה, נוכל לספר להם מעט על ימי המדינה שבדרך – אבל גם בזה לא נאריך. נתמקד בעיקר בדרכו, ברוח הגדולה של האמון בפרט. **בהשראתו** של הרב קוק, נעזור לכל אחד לגלות את הכוחות האישיים שלו. זה שגר בעיר וזה שבישוב, זה שאביו עובד בחקלאות וזו שאמה היא בכירה בחברת היי-טק, זה שאוהב ספורט וזאת שמשוגעת על מוזיקה – כל אחד מהם לא רק מממש את עצמו, אלא גם בונה את העם והמדינה.

דע את עצמך, ואת עולמך, דע את הגיוני הלב שלך, ושל כל הוגה וחושב. **מצא את מקור החיים שבקרובך**, ושמעל לך, שמסביבך... עלה למעלה עלה, **כי כח עז לך, יש לך כנפי רוח**, כנפי נשרים אבירים. אל תכחש, פן יכחשו לך; דרש אותם, וימצאו לך מיד.

(אורות הקודש א, סד)

בעקבות כנפי הרוח: לימוד וסדנה למורים

מה שלומדים, ומה שמתפללים, ומה שעוסקים בישובו של עולם, בין בדברים המוכרחים לאדם ולבריות לקיומם המצומצם, בין בדברים העשויים להרחיב דעתו של אדם ולשפר את חייו, **הכל עולה לאגודה אחת**, לחטיבה אחת, **להשלים את התיקון הכללי של העולם כולו...** (אורות הקודש ג, קב)

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, שנפטר לפני 82 שנה, היה אחד המאמינים הגדולים באדם ובכוחותיו. אחד מהעקרונות המרכזיים במשנתו היה האמון בנשמה, בכוחו של האדם לפעול מכוחה ובהשפעתו על עם ישראל והעולם כולו.

הרב קוק החיל את העיקרון הזה בין השאר על אנשי דורו, דור החלוצים שלפני קום המדינה, ועודד איש איש לעסוק בתחומו כדי לבנות את המדינה שבדרך. הוא גם הפך את העיקרון למשנה חינוכית: כיוון שלכל אחד יש נשמה מיוחדת, עליו לעבוד את ה' באופן המתאים לנשמתו, ולא לחקות מודלים מבחוץ. בהתאם, הרב קוק ציפה גם מהמחנכים לשים לב לייחודו של כל פרט: "באים מחנכים מלומדים, מסתכלים בחיצוניות, מסיחים דעה גם מן האני, ומוסיפים תבן על המדורה, משקים את הצמאים בחומץ... **את האני שלנו נבקש, את עצמנו נבקש - ונמצא...**" (אורות הקודש ג צז).

ננסה לטעום בכמה דקות מהמשנה החינוכית הזו, ולאחר מכן - אולי גם לפגוש בה ברמה האישית.

שלב א: לימוד

(1) כל אדם צריך לדעת, שקרוי הוא לעבוד על פי אופן ההכרה וההרגשה המיוחד שלו, על פי שורש נשמתו, ובעולם זה, הכולל עולמים אין ספורות, ימצא את אוצר חייו. אל יבלבלוהו תוכנים שוטפים אל תוכו מעולמות זרים, שאינו קולטם כהוגן, שאינו מוכשר לאגדם יפה בצרור החיים שלו. אלה העולמות ימצאו תיקונם במקומם, אצל המסוגלים לבנינם ושכלולם. אבל הוא צריך לרכז את חייו בעולמותיו הוא, בעולמות הפנימיים שלו, שהם לו מלואים כל ומקיפים את כל. חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם.

(אורות הקודש ג, דרך הקודש, עבודת הקודש יט)

נקצוה: כל אדם צריך לעבוד את ה' ולפעול בעולם לפי האופי המיוחד לו, הנובע משורש נשמתו. העולם המיוחד של כל אחד הוא מלא ורחב, כולל אינספור עולמות. קליטה של תכנים מבחוץ עלולה לבלבל את האדם; אם הם אינם מתאימים לאופיו, הוא לא יקלוט אותם נכון ולא יצליח לחיות אותם. התכנים האלה מתאימים לאנשים אחרים ולא לו, ואילו הוא צריך להתרכז בתכנים שמתאימים לו.

נקודות למחשבה:

האם אדם יודע לזהות את האופי שלו?
האם הוא יודע מה מתוך כל מה שהוא קולט מתאים לו?
האם התלמיד הממוצע יודע לזהות זאת?
האם יש לנו דרך לעזור לו?

(2) אם אני הנני בטבעי בעל אגדה ובעל מסתורין, אינני צריך לקנאות כל כך בחלקי ההלכה והנגלות. מכל מקום הנני קרוי ועומד גם כן לחובות הללו, כי לא לחנם חנני ד' כשרון גם בהם; אבל הנני צריך לדעת את מדתי, כדי שלא אפול בעצבון במיעוט חלקי בנגלות...

ואם בנגלות והלכות יש לי רפיון יותר גדול, גורם זה המשכתי הפנימית לאגדה ונסתר, שניכר ביחוד הופעת הכח שלי בזה בעת הדיבור המסודר הפתאומי עם אנשים ראויים לזה, ובכל עת של התעוררות רוח, שמוצא אני בי איזו גניזה טמונה, שצריכה להיות לי לנחמה גם בעת ההסתר והחשכה הגדולה. כי אשב בחושך ד' אור לי.

(קובץ ו, סט)

נקצוה: הרב קוק כותב על עצמו, בפנקסו האישי, שהוא נוטה לאגדה, להגות ולתורת הנסתר, יותר מאשר להלכה. הוא מעודד את עצמו שלא לקנא באנשי ההלכה ותורת הנגלה. הרב קוק מודע לחובתו לעסוק גם בהלכה, אבל מכיר ומקבל את החולשה שלו בתחום הזה, שנובעת מאופיו הפנימי שנוטה דווקא לנסתר. הרב מציין שאופיו הפנימי בא לידי ביטוי כשהוא מדבר בענייני אגדה עם אנשים שמבינים בהם, וכשהוא חווה התעוררות ומרגיש את מה שגנוז בקרבו.

נקודות למחשבה:

האם משיכה לתחום מסוים, גם אם זה תחום לימודי, יכולה להיות תירוץ לעסוק פחות בתחומים אחרים? האם חובה על כל אחד לעסוק בכל המקצועות, או שצריך לעודד את הפרט לזהות מה מתאים לו?

שלב ב: השלמה

את עמית, מהכיתה שלך (למורים שאינם מחנכים: מכיתה שבה אתם מלמדים), תפסו אתמול באמצע השחתת קיר בבית הספר. זה קרה אחרי סדרה של הפרעות בשיעורים בחודשיים האחרונים, ומקרה אחד שכמעט הסתיים באלימות.

מה היינו כותבים על עמית בהערכה, או אומרים באספת הורים? ננסה להתאים לעמית (אפשר להיעזר - במחשבה בלבד - במקרה אמיתי של תלמיד/ה שקרה לכם) את הפסקה, על ידי השלמת המקומות החסרים. במקרה הצורך, אפשר כמובן לשנות את הפסקה ללשון נקבה.

_____, צריך לדעת, שקרוי הוא לעבוד על פי אופן ההכרה וההרגשה המיוחד שלו,

_____, שהוא _____,

על פי שורש נשמתו.

ובעולם זה, הכולל עולמים אין ספורות, ימצא את אוצר חייו. אולי אז הוא יוכל להפסיק

לסבול מ _____, ולהתחיל _____

אל יבלבלוהו תוכנים שוטפים אל תוכו מעולמות זרים שאינו קולטם כהוגן, למשל _____

המשך >

שאינו מוכשר לאגדם יפה בצרור החיים שלו.

אלה העולמות ימצאו תיקונם במקומם, אצל המסוגלים לבנינם ושכלולם. לדוגמה, אצל

_____.

אבל הוא, _____, צריך לרכז את חייו בעולמותיו הוא, בעולמות הפנימיים שלו,

שהם לו מלאים כל ומקיפים את כל. למשל, יכול להיות שהוא צריך _____

_____ חייב.

אדם לומר בשבילי נברא העולם.

שלב ג: השלמה עצמית

נעבור לפסקה השנייה, הכתובה בגוף ראשון, וננסה להחיל אותה על עצמנו. האם אנחנו יודעים לזהות את האופי הפנימי שלנו?

אם אני הנני בטבעי _____, אינני צריך לקנאות

כל כך ב_____. מכל מקום הנני קרוי ועומד גם כן לחובות

הללו, כי _____ אבל _____.

הנני צריך לדעת את מדתי, כדי שלא אפול בעצבון במיעוט חלקי ב_____.

ואם ב_____ יש לי רפיון יותר גדול, גורם זה המשכתי

הפנימית ל_____, שניכר בייחוד הופעת הכח שלי בזה בעת

_____.

מוצא אני בי איזו גניזה טמונה, שצריכה להיות לי לנחמה, גם בעת ההסתר והחשכה הגדולה.

כי אשב בחושך ד' אור לי.

